

Sociální reformy 2012

Aktuální otázky právní vědy a
praxe

Sociální reformy

- Rozsah

- Zahrnují všechny oblasti

- Zdravotní pojištění
 - Nemocenské pojištění
 - Důchodové pojištění
 - Státní sociální podpora
 - Sociální pomoc

- Týkají se

- Věcného rozsahu (zejména snaha omezit výdaje)
 - Osobního rozsahu (omezeněji)
 - Systémových změn

Veřejné zdravotní pojištění

- Osobní rozsah veřejného zdravotního pojištění se nemění
- Drobné změny v definici pojištěnce jako plátce pojistného
- Drobné změny ve vymezení skupin osob, ze které je plátcem pojistného stát
- Rozšiřují se drobně práva pojištěnce
 - Právo vybrat si variantu poskytnutí zdravotní péče podle § 13
 - Právo na časovou a místní dostupnost zdravotní péče hrazené ze zdravotního pojištění
- Drobné změny v regulačních poplatcích

Veřejné zdravotní pojištění - pokračování

- Zásadní změny:
 - Základní zásada vymezující hrazenou zdravotní péči - § 13 odst. 1
 - Zlepšit nebo zachovat zdravotní stav + zmírnit utrpení pojištěnce
 - Odpovídá zdravotnímu stavu pojištěnce a je pro něho přiměřeně bezpečná
 - Je v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy
 - Existují důkazy její účinnosti
 - Při existenci více způsobů poskytnutí zdravotní péče se volí ten, který je účelný a hospodárný - základní varianta
 - Ostatní způsoby – ekonomicky náročnější varianta – hradí se jen do výše základní a pojištěnec zbytek doplácí

Veřejné zdravotní pojištění - pokračování

- Nová právní úprava
 - Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotnických službách,
 - Definiuje zdravotní služby, druhy zdravotní péče, poskytovatele zdravotní péče, státní správu v této oblasti, práva a povinnosti pacienta i jiných osob, správní delikty a další
 - Zákon č. 373/2011 Sb., zákon o specifických zdravotních službách,
 - Upravuje poskytování specifických zdravotních služeb, výkon státní správy, postavení pacienta,
 - Upravuje rovněž tzv. pracovní lékařskou službu a posuzování nemocí z povolání
 - Upravuje i řízení při posuzování zdravotního stavu pro účely NP
 - Zákon č. 374/2011 Sb., zdravotnické záchranné služby

Nemocenské pojištění

- Změny nejsou příliš rozsáhlé
- Základní a významná změna – rozšíření osobního rozsahu nemocenského pojištění ve skupině zaměstnanci:
 - Zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,
 - Společníci a jednatelé s. r. o. a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo PPV konají práci, za kterou jsou odměňováni
 - Ředitelé o. p. s., dtto
 - Prokuristé, pokud je jejich příjem považován za příjem ze závislé práce podle zákona o dani z příjmů
 - Členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří jsou za tuto činnost odměňováni a jejich příjem se považuje za příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky
 - Likvidátoři (stejně jako prokuristé)
 - Vedoucí organizačních jednotek právnické osoby podle § 167c

Nemocenské pojištění - pokračování

- Účast na pojištění na základě DPP
 - Výkon práce splňuje podmínku § 6 odst. 1 písm. a)
 - Započitatelný příjem v měsíci vyšší než 10 tisíc
 - Účast na pojištění jen v těchto měsících, kdy příjem přesáhl uvedenou částku
 - Pracovněprávně – nově musí být sjednána doba trvání DPP
 - Dohody v jednom měsíci u téhož

Důchodové pojištění

- Malá důchodová reforma
 - Novelizace zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů zákonem č. 220/2001 Sb.
 - Rozšířen osobní rozsah důchodového pojištění shodně s rozšířeným osobním rozsahem NP
 - Nově definována základní výměra důchodu – nyní procentní sazba, nikoliv pevná částka
 - Nově definován výpočtový základ v § 15 – reakce na nález Ústavního soudu č. 135/2010 Sb.
 - Nově definován důchodový věk
 - V přechodné fázi (pojištěnci narození od roku 1936 do roku 1977 se odstraňuje i diferenciací důchodového věku žen podle počtu vychovaných dětí
 - Pro pojištěnce narození po roce 1977 stanoveno permanentní zvyšování důchodového věku
 - Dílčí drobné změny

Důchodové pojištění - pokračování

- Velká důchodová reforma
 - Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodové spoření
 - Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření
- Představa, že zákonem 426/2011 Sb. bude konstituován tzv. druhý pilíř DP !
 - Typ komerčního pojištění, kombinovaný se zvláštním druhem investičního spoření
- Zákon č. 427/2011 Sb. je transformací původního penzijního připojištění se státním příspěvkem

Státní sociální podpora

- Opět změna příslušného správního úřadu
 - v prvním stupni Úřad práce ČR – krajská pobočka
 - ve druhém stupni MPSV
- Nově při vymezení osobního rozsahu definována podmínka bydliště na území ČR místo trvalého pobytu
 - Pojem bydliště je vymezen v zákoně č. 111/2006 Sb., § 5 odst. 6
- Nově definován věcný rozsah
 - Testované dávky
 - Přídavek na dítě
 - Příspěvek na bydlení
 - Porodné
 - Netestované dávky
 - Rodičovský příspěvek
 - Dávky pěstounské péče
 - pohřebné

Státní sociální podpora

- Opět se mění rodičovský příspěvek – základní parametry
 - Nejmladší dítě v rodině,
 - Nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte,
 - Ale nejdéle do vyčerpání částky 220 000 Kč
- Volba výše příspěvku i doby čerpání a možné změny
- Vazba na stanovení denního vyměřovacího základu v NP
 - Pokud žádnému z rodičů nelze stanovit denní vyměřovací základ, pak žádná volba a dávka náleží ve výši 7.600 Kč do konce 9. měsíce po porodu a od desátého měsíce částka ve výši 3.800,- Kč do čtyř let věku dítěte
- Rozšiřuje se vymezení pojmu osobní celodenní

Sociální pomoc

- Změna právní úpravy
 - Zrušen zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení
 - Nahrazen zákonem č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
 - Ostatní zákony zůstávají
 - Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
 - Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi
 - Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu
- Změna pravomocí
 - Všechny peněžité dávky ze sociální pomoci jsou zajišťovány Úřadem práce ČR – krajské

Sociální pomoc

- Nejdůležitější změna nastala v oblasti péče o osoby zdravotně postižené
 - Původní úprava byla v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a ve vyhlášce č. 182/1991 Sb.
 - Původně řada dávek peněžitých, případně i věcných
- Nová úprava
 - Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
 - Příspěvek na mobilitu
 - Příspěvek na zvláštní pomůcku
 - Průkaz osoby se zdravotním postižením